

Školské kolo OLYMPIÁDY ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A LITERATÚRY
školský rok 2021/2022, 14. ročník
KATEGÓRIA C

Čas na vypracovanie testu: 35 minút

1. (10B) Ukážka 1
Jozef Mokoš – Had
(úryvok)

Kto sa raz pozrie do mojich očí,
nespasí ho ani prosba, ani krik,
dobrovoľne mi do brucha skočí,
lebo ja som hypnotizér odborník.

Keď na teba smrteľný raz padne ,
keď studeným raz zájdeš potom, potom
poznáš, že sa z teba stáva
rýchla zdravá hadia strava.

Áno, ja som hrozný Ivan Hrozný – had,
čo má nadovšetko rád,
keď inému sa z hrdla derie
vystrašený krik a ston,
keď ti dupkom stáva perie
a srdce búcha ako zvon.
/.../

No, keď moja obeť – obed – škúli,
vrie to vo mne ako v júli v úli.
Mňa už dávno v krížoch seklo,
a obed je pritom čulý.

1. Čím víťazí had z ukážky 1 nad svojimi obeťami?

- a) odbornými znalosťami
- b) magickou hypnózou
- c) zákernosťou jedu
- d) vzbudzovaním strachu

2. Na miesto v druhej strofe ukážky 1 patrí slovo rad. / had. / hlad. / chlad.

3. Komu sa najpravdepodobnejšie prihovára had v ukážke 1?

- a) myške
- b) slimáčikovi
- c) vtáčikovi
- d) žabke

4. Ktorý frazeologizmus významovo súvisí s poslednou strofou ukážky 1?

- a) Kto druhému jamu kope, sám do nej padá.
- b) Zlá zelina i tam vzíde, kde ju nezaseješ.
- c) Na jazyku má med a v srdci jed.
- d) Dostal sa k tomu ako slepé kura k zrnú.

5. Koľko prirovnaní sa nachádza v ukážke 1?

- a) štyri
- b) tri
- c) jedno
- d) dve

6. Ktoré tvrdenie o ukážke 1 je pravdivé?

- a) Opakovane sa v nej využíva hra so slovami.
- b) Rytmus je daný rovnakým počtom slabík vo veršoch.
- c) Každý verš je ucelenou myšlienkou.
- d) Vyskytuje sa v nej refrén.

7. V ktorej možnosti sa nachádza synonymum k slovu čulý?

- a) vedomý
- b) všímavý
- c) vratký
- d) vrtký

8. **alegória** = 1. obrazné vyjadrenie myšlienky alebo predstavy konkrétnym obrazom; 2. druh rozvitej metafory, nepriameho pomenovania objektu alebo deja, ktorý nemôže alebo nesmie byť vyjadrený priamo. Na princípe alegórie môže byť postavené celé dielo.

Je možné chápať dielo Had z ukážky 1 na základe tejto definície alegoricky?

- a) Nie, lebo tak možno chápať iba stredovekú literatúru.
- b) Áno, pretože takto možno chápať všetky literárne diela.
- c) Nie, toto dielo možno chápať iba doslovne.
- d) Áno, podobne ako niektoré diela v maliarstve či sochárstve.

9. Ktorý druh rýmu sa uplatnil v prvej strofe ukážky 1?

- a) združený
- b) prerývaný
- c) obkročný
- d) striedavý

10. Ktorý literárny druh predstavuje ukážka 1?

- a) drámu

d) Komunikačným zámerom textu je poučiť čitateľa.

16. Čím je v ukážke 2 podporená naliehavosť textu?

- a) interpunkciou
- b) diakritikou
- c) členením na odseky
- d) zloženými súvetiami

17. V ktorej možnosti sa nachádza skratka z ukážky 2?

- a) ks
- b) eur
- c) %
- d) *

18. Koľkokrát dochádza k spodobovaniu v nasledujúcej časti ukážky 2?

Spoločnosť TRIK-T s dlhoročnými skúsenosťami s predajom textilu ponúka na predaj tričká.

- a) štyrikrát
- b) trikrát
- c) dvakrát
- d) jedenkrát

19. V ktorej časti ukážky 2 sa nachádza priamy predmet?

- a) možnosť množstevnej zľavy
- b) spoločnosť s dlhoročnými skúsenosťami s predajom textilu
- c) neváhajte nás kontaktovať
- d) s potlačou podľa vlastného výberu pre firmy

20. Ktoré tvrdenie o vetách v ukážke 2 je pravdivé?

- a) Sú v nej dve jednoduché dvojčlenné úplné vety a jedna jednočlenná neslovesná veta.
- b) Je v nej jedno súvetie a jedna jednočlenná slovesná veta.
- c) Je v nej jedna dvojčlenná neúplná veta a jedna jednočlenná slovesná veta.
- d) Sú v nej dve jednoduché dvojčlenné neúplné vety a jedna jednočlenná neslovesná veta.

21. Ktoré z nasledujúcich slov v ukážke 2 má gramatické kategórie: mužský rod, množné číslo, genitív?

- a) výberu
- b) rukávmi
- c) strihov
- d) problémom

22. V ktorej možnosti je uvedené slovo skloňujúce sa podľa iného vzoru než ostatné tri?

- a) skúsenosťami
- b) spoločnosť

- c) potlačou
- d) veľkostí

23. V ktorej možnosti sú obe slová utvorené rovnakým slovtvorným postupom?

- a) základnej, súkromné
- b) dlhoročnými, potlačou
- c) farieb, všetkých
- d) výberu, ponúka

24. V ktorej možnosti je vzhľadom na kontext vety uvedené opozitum k zvýraznenému slovu v ukážke 2 *podľa vlastného výberu* ?

- a) nevlastného
- b) vlastnoručného
- c) svojho
- d) cudzieho

25. Ktorú hlásku treba doplniť do názvu spoločnosti TRIK-T namiesto spojovníka, aby vznikol názov oblečenia?

- a) O
- b) A
- c) E
- d) I